

Vetoamus Päivätupa Sinipulssin toimitilojen kulujen maksamisesta

Kristillinen Yhdistys Penuel ry esittää, että Pelkosenniemen kunta osallistuu Päivätupa Sinipulssin kuluihin vastineeksi järjestölähtöisestä päivätoiminnan sekä palveluohjauksen järjestämisestä paikkakunnalla. Esitämme, että kunta voisi osallistua maksamalla päivätoimintaan käytetyn tilan vuokran ja käyttökulut, jotka ovat yhteensä vuokran osalta tällä hetkellä 604,80/kk ja käyttökulut vesi 24,00 + sähkö n. 60,00. Kulut kuukaudessa yhteensä 688,80 eur. Tilan vuokranmaksun tarve toistaiseksi, vähintään vuoden 2020 loppuun saakka.

Perustelemme tarvetta seuraavasti:

Päivätupa Sinipulssi on toiminut Pelkosenniemellä vuodesta 2014 alkaen. Aluksi järjestö on käynnistänyt päivätoiminnan pienen järjestöavustuksen turvin ja vapaaehtoisvoimin. Kristillinen Yhdistys Penuel ry sai lopulta päivätoiminnan kehittämiseen hankeavustusta sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselta (STEA). ”**Matalan kynnyksen päivätoiminnan kehittämishanke Pelkosenniemelle ja Savukoskelle 2018-2020**” aloitti toimintansa elokuussa 2018. Toimintaa jatkettiin hanketyönä Päivätupa Sinipulssin pienissä tiloissa Kurkihyppyläntiellä. Uudet suuremmat toimitilat löydettiin Kirkkotieltä ja ne otettiin käyttöön 2/2019. Toimintamme on jo hyvin vakiintunut tähän keskeiselle sijainnille. Pysyvä, tuttu toimitila on päivätuvalle ja sen kävijöille tärkeä.

Kristillinen Yhdistys Penuel ry on Sininauhaliiton jäsenjärjestö. Sininauhaliitto tarjoaa jäsenjärjestöjensä työntekijöille koulutusta (kuten järjestöjohtamisen erikoisammattitutkinto) ja organisoii jäsenjärjestöjensä päiväkeskustoimijoiden verkoston valtakunnallista yhteistyötä. Jäsenjärjestöt saavat Sininauhaliitolta tukea ja ohjausta toimintaansa. (Sininauhaliiton strategia 2019-2022.)

Hankkeen käynnistämisen toimintamuodon sekä Päivätupa Sinipulssin koko toiminta ja tulevaisuus on hankekauden päättyessä vuoden vaihteessa vielä epävarma. Koronan vuoksi STEA:n hallinnoiman jatkoavustuksen (hankeavustus) tai kohdennetun toiminta-avustuksen hakeminen ei ollut mahdollista toukokuun 2020 aikana, kuten aiemmin oli ilmoitettu. Avustusten haku siirtyi syksyyn. Tällä hetkellä hankkeelle on mahdollista hakea jatkoavustusta STEA:lta 30.9. mennessä, jota aiomme hakea toimintamme jatkamiseksi. Ilman avustusta toiminnan rahoitus päättyy, jolloin nykyisten tilojen vuokranmaksu ja hanketyöntekijöiden palkanmaksu vaikuttaa mahdottomalta ja työsuhteet tulevat päätökseen. Tällä hetkellä hankkeen työntekijöitä on 3 henkilöä, jonka lisäksi yhdistys on voinut palkata työntekijän palkkatuella sekä STEA:n Paikka Auki-ohjelman rahoituksella. Yhdistyksen toiminta on siis avannut useita erilaisia järjestölähtöisiä työllistämiskanavia.

Pelkosenniemen kunnan ja Päivätupa Sinipulssin yhteistyön vahvistaminen olisi päivätoiminnalle ja kunnan palveluiden kehittymiselle ensiarvoisen tärkeää. Nykyinen *vanhuspalvelulaki, kansallinen mielenterveysstrategia, ennaltaehkäisevä sosiaalityö* ja monet muut pyrkimykset tähtäävät yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn, toimintakyvyn ylläpitämiseen ja yhteisöllisyyden lisäämiseen. Näillä toimilla tavoitellaan hyvinvoinnin lisääntymistä sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kasvavien kulujen pienentämistä. Yksinäisyyttä ja päihdehaittoja ehkäisevä osallistava Päivätupa Sinipulssin toiminta lisää palvelutarjontaa paikkakunnalla.

Pelkosenniemellä päivätoiminnassa kävi vuonna 2019 keskimäärin 15,5 kävijää/pv. Päivätoiminnan kävijät ja toimintaan osallistuvat Päivätupa Sinipulssissa ovat pääosin ikääntyviä + 63 vuotiaita. (Asiakaslaskenta 2018-2020, Päivätupa Sinipulssi). Päivätoiminnan vaikutuksista tehdyn kyselyn perusteella kävijämme kokevat päivätoimintaan osallistumisen vähentävän erityisesti yksinäisyyttä. Kyselyn perusteella Sinipulssissa käynti tukee päivittäistä arkea ja sosiaalisia suhteita pitäen kävijöiden sosiaalista ja fyysistä toimintakykyä yllä tai parantavan joidenkin kävijöiden tilannetta. Kyselyyn vastasi 54 henkilöä, joista 43 eläkeläisiä ja 30 henkilöä 63 + vuotta. (Sinipulssin vaikutuskysely 2020, Päivätupa Sinipulssi.)

Vanhuspalvelulaki edellyttää kunnilta ikääntyneiden hyvinvointia, terveyttä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta edistävien palveluiden järjestämistä sekä kotona asumisen tukemista. (Vanhuspalvelulaki – pykälästä toiminnaksi 2013). Päiväkeskustoiminta voi tukea mm. ikäihmisten kotona asumista tarjoamalla mielekästä tekemistä sekä tukea perustarpeista huolehtimiseen ja se voi parhaimmillaan siirtää tai vähentää ikääntyneen tai esimerkiksi päihdeongelmaisen palvelu- tai laitoshoidon tarvetta. Tukemalla yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kanssakäymistä vähennetään yksinäisyyttä ja ehkäistään siten toimintakyvyn heikentymistä

(Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma 2013). Kansallinen mielenterveysstrategia- ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020-2030 ohjaa noudattamaan palveluiden tarjonnassa yhdenvertaisuus-periaatetta; palvelujen suunnittelussa otetaan erityisesti huomioon ryhmät, jotka muuten olisivat vaarassa jäädä eriarvoiseen asemaan (Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030).

Myös STEA:n strategia on vähentää eriarvoisuutta ja lisätä yhdenvertaisuutta sekä osallisuutta elämäntilanne ja tausta huomioiden. STEA:n tukemien hankkeiden tulisi vahvistaa yhteisöllisyyttä ja suvaitsevaisuutta sekä lisätä erilaisten ihmisten kohtaamista ja keskinäistä ymmärrystä. Tavoitteena on vahvistaa ihmisten voimavaroja ja auttaa pitämään huolta itsestä, toisista ja ympäristöstä. (STEA:n strategia 2020.)

Vuonna 2021 STEA-avustuksissa painotetaan erityisesti järjestöjen yhteistyön vahvistamista julkisen ja yksityisen sektorin kanssa, jotta kansalaisten osallistumismahdollisuudet ja järjestöjen mahdollistama toiminta hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja ongelmia kohdanneiden auttamiseksi huomioitaisiin mahdollisimman hyvin uusissa rakenteissa. (STEA-avustukset 2021 – hakuilmoitus 2020.) Käytännössä tämä tarkoittaa myös sitä, että STEA rahoittaa mieluiten hankkeita ja toimintaa, jolla on muitakin yhteistyökumppaneita (kuten kunnat, kaupungit tai yksityiset palveluntuottajat) ja sitä myöten myös muusta lähteestä tulevaa taloudellista tukea hankkeelle paikallistasolla.

Yhteistyöterveisin

Hanketyöntekijä Tiina Pulska

Lisätietoa

044 977 2716

sinipulssi@gmail.com

<https://sinipulssi.webnode.fi/>

Lähteet ja linkit:

Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020-2030. Saatavilla:
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162053/STM_2020_6.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Kohola, K. 2017. Päiväkeskustoiminta iäkkäiden elämänlaatua tukemassa. Sosiaalialan bloggaajat. Saatavilla:
<https://blogit.metropolia.fi/uudistuva-sosiaalialan-osaaminen/2017/02/17/paivakeskustoiminta-iakkaiden-elamanlaatua-tukemassa/>

Päivätupa Sinipulssin vaikutuskyselyn tulokset ja asiakaslaskenta saatavilla Päivätupa Sinipulssista.

Sininauhaliiton strategia 2019-2022. Saatavilla:
<https://www.sininauhaliitto.fi/sininauhaliitto/perustehtavamme/>

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus 2020. **STEA-avustukset 2021 - hakuilmoitus (jatkoavustusten haku)**. Saatavilla: <https://www.stea.fi/-/stea-avustukset-2021#cf385b76>

STEA:n strategia 2020. Saatavilla: <https://www.stea.fi/stea-avustukset/strategia>

Vanhuspalvelulaki – pykälistä toiminnaksi 2013. Saatavilla
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110437/URN_ISBN_978-952-245-966-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y